

KMETOVALEC

Glasillo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu.
Člani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena listu za nečlane
20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravnništvo je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohrman.

Štev. 21.

V Ljubljani, 15. novembra 1929.

XI.VI.

VSEBINA: Našim podružnicam! — Kriza kmetijstva in zadruga. — Več trgovskega duha! — Standard-pridelki v kmetijstvu. — Uspeh letošnjega gnojenja koruze z umetnimi gnojili. — Tekme z uspehi umetnega gnojenja. — Organski KAS. — Hitro piganje praset. — Jesensko okopavanje v zvezi z gnojenjem v vinogradih. — Močna krmila za kokoši. — Kunčje kožice. — Živinska razstava v Šmarjeti pri Rinskih toplicah. — Zborovanje živinorejcev v Domžalah. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Dopisi. — Vestnik odseka za rejo kuncev. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Našim podružnicam!

Novi zakon za pospeševanje kmetijstva z dne 6. septembra 1929. predpisuje — kakor smo že opozorili naše člane v „Kmetovalcu“ št. 18 z dne 30. septembra t. l. — osnovo kmetijskih odborov, kot izvršujoče organe zakona, in kmetijske sklade.

V teh kmetijskih odborih imajo s posvetovalnim glasom sodelovati tudi zastopniki naših kmetijskih podružnic in sicer pri občinskih kakor tudi pri sreskih kmetijskih odborih.

Dotični paragraf 51 zakona o pospeševanju kmetijstva se glasi: „Najdalje v 2 mesecih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo (torej do 21. novembra t. l., ker je bil zakon uveljavljen z objavo dne 21. septembra t. l.) je treba izvoliti izmed vsakega občinskega zastopa odbor iz 3 do 5 oseb in 2 namestnika, ki morajo biti v čim bližjem razmerju s kmetijstvom in kolikor le mogoče strokovno izšolani. V ta občinski kmetijski odbor spada še po en zastopnik vsake kmetijske združne organizacije, obstoječe v okolišju občine, ali kakšne kmetijske družbe kot posvetovalni organ.“

Glede okrajnih ali sreskih kmetijskih odborov pa določa paragraf 54: „V okrajni (sreski) kmetijski odbor izvoli vsak kmetijski odbor po enega člana in enega namestnika.“

Razentega sme poslati vsaka zveza kmetijskih združnih naprav ali kmetijskih družb, ki imajo na ozemlju okraja (sreza) vsaj 5 zadrug, odnosno podružnic, po enega zastopnika kot posvetovalnega člana.“

Po teh zakonskih določilih pošljejo kmetijske podružnice svoje zastopnike s posvetovalno pravico k sejam občinskih in sreskih kmetijskih odborov.

Delokrog občinskih in sreskih kmetijskih odborov bomo pojasnili v prihodnji številki „Kmetovalca“.

Nujno opozorilo!

Načelnštva podružnic opozarjamo, da nemudoma skličejo sejo odbora in izvolijo na njej člana v občinski kmetijski odbor.

Za člana kmetijskega odbora določite odbornika-kmetovalca, ki ima čim tesnejši stik s kmetijstvom in ki je po možnosti strokovno izobražen. Določiti seveda ni treba tistih, ki so že člani kmetijskega odbora kot občinski odborniki ali predstavniki zadrug.

Ako obsega podružnica več občin, določite za vsako občino po enega zastopnika. Prijavite ga županstvu, to zlasti, dokler kmetijski odbori niso sestavljeni.

Kmetijska družba.

Kriza kmetijstva in zadruga.

V kmetijstvu skoro celega sveta vlada danes občutna gospodarska kriza. Tudi naše je prizadeto. Veliko se o tem piše in išče vzroke, ki krizo povzročajo.

Jasno je, da nimajo naši poljedelci nobenega vpliva na cene takih pridelkov (žito), ki prenesajo daljši transport in katere narekujejo kraji, ki razpolagajo z ogromnimi množinami pridelka. Vendar bi mogli naši kmetovalci doseči boljše cene vsaj na domačem trgu za take kmetijske pridelke, ki ne pre-

nesejo daljše vožnje, ker se lahko pokvarijo, v glavnem pa radi tega, ker bi se s prevažanjem preveč podražili. Iz tega sledi tudi, da je čisti izkupiček oddaljenih konkurentov toliko manjši, kolikor višji so prevozní stroški. Ne glede na vse to nastane vprašanje, zakaj so cene večini kmetijskih proizvodov tako nizke? Glavni vzrok temu je **neorganiziranost** kmetov-producentov, deloma tudi nadprodukcija in slaba kakovost.

Za našega malega kmeta pride v prvi vrsti v poštev **domači trg**, katerega bi moral popolnoma obvladati, potem pride šele vprašanje izvoza v druge

kraje naše domovine in tudi v inozemstvo. Ker nima naš kmet nobenega pregleda o trgih in tržnih cenah, so naši trgi včasih prenapolnjeni z blagom, tako, da mora kmet vsled velikih prevoznih stroškov in zamude časa prodati svoje blago tudi pod ceno, če hoče sploh prodati; včasih pa na trgih blaga primanjkuje.

Te nedostatke bi se dalo odstraniti z združevanjem vseh kmetov-producentov v obliki **prodajnih zadrug**. Take zadruge bi zbirale oziroma pekupovale kmetijske produkte svojih članov in zalagale domače trge samo s potrebno množino blaga. Če bi pa bilo na trgu preveč blaga, bi ga lahko same pokupile, da ne bi vsled tega cene preveč padale. Odvišno blago, ki ga ne more domači trg porabiti (konzimirati), bi pa izvozile na druge oddaljene trge, po potrebi tudi v inozemstvo. Le na ta način bo mogoče regulirati cene vsaj na domačem trgu, in tudi v letih nadprodukcije prodati vse blago. Z dobrimi zadrugami bi se izločili tudi razni prekupci, ki zmanjšujejo kmetu izkupiček, konzumentu pa podražujejo blago.

Da bodo te zadruge mogle uspešno izvrševati svoje naloge, je potrebno sledeče:

1. Vsi kmetje morajo pristopiti kot člani v zadrugo.

2. Člani morajo biti dobro poučeni o namenu in pomenu zadruge ter mora vladati med njimi popolna disciplina (strogi red), zaupanje in poštenost, t. j. da prodajajo svoje izdelke izključno potom zadruge ali vsaj ne brez njene vednosti in odobrenja, in da dobavljajo zadrugi dobro blago. Dogaja se namreč že pri obstoječih zadrugah, da člani dobavljajo zadrugi samo tedaj in tako blago, ki ga sami ne morejo prodati.

3. Zadruga mora imeti vse potrebne naprave, kakor skladišča za shranjevanje pridelkov, priprave za sortiranje in pakovanje ter pošiljanje na trg itd.

4. Zadruga mora razpolagati z ljudmi, ki so trgovsko in strokovno izvežbani. Brez dovoljnega osobja, ki pozna naše tržne razmere s kmetijskimi pridelki, je vsako prizadevanje zastoj in ni mogoče pričakovati trajnega uspeha.

5. Glavni predpogoj, ki našim zadrugam največkrat manjka, je potrebni kapital za investicije in za obratovanje. Vsak trgovec, obrtnik in tudi kmet mora imeti zadosten kapital, če hoče kaj ustvariti in uspešno voditi svoje gospodarstvo. Kmet mora posestvo kupiti, če ga ni podedoval, za to si mora preskrbeti kapital za posestvo, za nakup živine, orodja, umetnih gnojil, semena itd. To je vsakemu dobro znano, tako da ni potrebno širših utemeljevanj. Isto velja tudi za zadrugo.

Ker je zadruga podjetje združnikov in tudi njihova last, ki ima za cilj izboljšanje gospodarstva in zvišanje dohodkov svojih članov, ji morajo njeni lastniki-člani dati tudi zadostnih sredstev. Da pa je mogoče določiti, koliko bo moral vsak združnik vplačati, je treba natančnega proračuna in ugotovitve, koliko potrebuje zadruga investicijskega in koliko obratnega kapitala, da bo kos svoji nalogi. Potreben kapital je razvrstiti po **gospodarski moči** na člane, ki ga morajo vplačati v obliki deležev. Čim večji so posestniki, v tem večji meri se bodo posluževali zadruge, zato morajo razmeroma tudi več prispevati. Kot enota za delež se običajno vzame eden oral ali hektar zemlje.

Na tem mestu je omeniti naše podeželske kreditne zadruge, katerih namen je, podpirati produktivno in prodajno združništvo. Milijoni in milijoni kmetijskega denarja, ki so jih naše rajfajznovke zbrale, romajo v mesta, bodisi direktno ali po ovinkih v banke, kjer so popolnoma odtujeni kmetijski produkciji. Ponosni smo, da je naše kreditno združništvo najmočnejše v Jugoslaviji, a na drugi strani moramo žal ugotoviti, da ni to združništvo storilo za našega kmeta niti polovico tega, kar bi lahko storilo.

Le dobro organizirano združništvo z izvežbanimi močmi in potrebnimi denarnimi sredstvi, oprto na centralno organizacijo, bo zamoglo zlomiti gospodarsko krizo. Vse javne in privatne podpore ne bodo zalegle, dokler ne bomo začeli z lastno samopomočjo!

Ant. Rožet.

Več trgovskega duha!

Nikdo več ne dvomi, da je delo v kmetijstvu veliko slabše plačano kot v industriji, zato ljudstvo stalno beži z dežele v mesta za boljšim zaslužkom. Vzrok slabo plačanega dela tiči predvsem v nerentabilnosti kmetijskih gospodarstev. **Dvig rentabilnosti je prvi in glavni cilj, ki ga mora naš kmet doseči.**

Če hočemo to doseči, se je treba poprijeti z vso energijo dela in je treba zaupati lastnim silam in se ravnati po treznem prevdanku. Nezaupanje v lastne sile, čakanje pomoči od države ali samouprave in zanašanje na razne podpore je vzrok velikega zla.

Niti s protesti, niti s obrekovanjem, niti s porami ne bomo dvignili donosnosti našega kmetijstva. Dosegli pa bomo ta cilj, če se bomo varovali napak, ki jih delamo v gospodarstvu in če bomo boljše izkoristili vse činitelje, ki vplivajo na gospodarstvo. V Sloveniji je živinoreja glavna panoga gospodarstva, ker ima vse predpogoje za razvoj. Njej je treba posvetiti največjo pažnjo. Vedeti je pa treba, da brez pridelave zadostne množine krme na njivah in travnikih ni misliti na procvit živinoreje. Iti mora eno z drugim.

Imamo pa že sedaj veliko živalskih produktov, ki jih težko prodamo, ker smo predvsem navezani na domači trg. Če nam izvoz živalskih produktov dela že sedaj težave, je razumljivo, da procvit živinoreje še ne da dovolj garancije za povečanje donosnosti. Kaj torej storiti?

Začeti je treba odločen boj za pridobitev trgov. Te si bomo osvojili le tedaj, ko bomo v stanju, pridelati kvalitetno blago, ki bo lahko konkuriralo tudi v ceni s pridelki drugih držav. Prvi korak do kakovosti je poenostavljenost produkcije. Doseči moramo enotnost pridelka. Tudi pridelek, ki ni prvovrsten, se lahko proda samo, če je enoten. Neenotno blago se pa sploh ne more prodati v večjih množinah, ampak je navezano le na domači trg in na drobno prodajo.

Tudi če dosežemo enotnost v produkciji in dvignemo kvaliteto pridelkov, še ni dosežen cilj, ker je treba blago tudi prodati. Prodaja produktov po posredniku silno zmanjšuje dobiček, ki bi moral pripadati producentu. Zato je treba vse vnovčevanje pridelkov združiti v zadrugi. Dokler ne bodo mogle zadruge prevzeti vso trgovino poljedelskih produktov, ni misliti na racionalno prodajo.

Nič manj važno kot zadrugarstvo je pa to, da si mora naš kmet, kot samostojen podjetnik, **pridobiti malo več trgovskega duha**. Vzeti moramo v roko svinčnik, da si izračunamo, kaj se nam izplača, kaj nam donaja dobiček in kaj izgubo. Le na ta način lahko uvidimo napake, ki obtežujejo naše gospodarsko podjetje.

Ni dovolj, da opravljamo težka dela od jutra do večera, ampak delati moramo predvsem tudi z glavo, s prevdarkom.

Naše podružnice čaka tu še veliko dela. Na sestankih naj se pa razpravlja o skupni prodaji in kar je s tem v zvezi: o enotnosti pridelkov.

Inž. I. Jelačin.

Standard - pridelki v kmetijstvu.

V iskanju izhoda iz krize, v kateri se nahaja danes kmetijstvo celega sveta, smo posegli po sredstvu, katerega se je posluževala industrija, da poenostavi in poceni svojo proizvodnjo. Načela racionalne produkcije se dajo prenesti iz industrije na kmetijstvo, odtod tudi gibanje za industrializacijo kmetijske proizvodnje.

Prvo in najvažnejše načelo je **standardizacija**. To je enotna priprava kmetijskih pridelkov za prodajo. Pod imenom „standard“ razumemo blago, ki je po vsej svoji vnanosti in po svojstvih enotno. Standard blago je natančno določenih lastnosti, ki se sme le za malenkost razlikovati. Sestava blaga mora biti enaka in stanovitna. To se pravi, da mora značaj blaga ostati trajno enak. V besedah „trajno“, „enako“ leže zapopadene vse lastnosti standarda.

Ameriški poljedelci so to nujno potrebo že dolgo spoznali. Med vojno je vojaška uprava zahtevala od kmetovalcev, da ji dobavijo živila, na katera pa je stavila gotove zahteve in to tako, da je predpisala značaj, vrsto in obliko blaga. Na ta način so tu postali prvi „standardi“. Povojna produkcija se je tega oprijela in je uvidela, da se tako pripravljeno blago dosti laže in boljše proda.

Na enak način je začela leta 1925. uvajati to postopanje Nemčija. Dala je gotove predpise za „standard“ in to se je posebno dobro obneslo v provinciah Holstein, Meklenburg in Pomern. Danes srečamo tu mnogo pridelkov z „znamko“, kar jih označuje kot „standard“ blago. Uvedli so zaščitno znamko za maslo in mlečne izdelke sploh, za žito, jajca in sadje, in danes zaznamujemo lepe uspehe v korist kmeta in kupčije. Tudi druge države močno napredujejo v tem oziru in Italija ima že nekako „standard“ žito, in pri postopanju pri izvozu sadja se danes stavijo zahteve, ki se morajo upoštevati in sicer pod strogo kaznijo. Uspeh je ta, da dobimo danes na trgu mnogo lepšo italijansko blago kakor pred leti. Iz vsega se zrcali neka skrb, kar naredi na kupca dober vtis: on rad malo več plača.

Na Danskem imamo sploh vse več ali manj standardizirano in lahko trdimo, da je standard poleg združnih organizacij največ pripomogel do blagostanja danskega naroda.

Tudi pri nas nismo daleč zaostali. Tudi pri nas opazujemo gibanje v to smer. V Osjeku imamo že nekako Izvozno zvezo mlekarjev, katera ima za nalogo, izvesti standardizacijo mlekarskih izdelkov. Po

Slavoniji se proučuje možnost vpeljave standarda za jajca.

Stvar ni tako lahka, posebno še, ker moramo računati s konservativnostjo našega človeka. A podlaga nam je dana. Imamo mnogo dobro organiziranih mlekarskih zadrug, katerim bi morala biti dana naloga, izvesti to prepotrebno zahtevo trga. Jasno je, da je potrebno za to delo sodelovanje mnogih veččakov. Čas bi bil, da se zganemo in da začnemo o stvari resno razpravljati in to z vidnimi dejanji.

Od uvedbe standarda pri nas bi imeli dobiček vsi, producenti in konsumenti. Producenti, ker bi laže in boljše prodali svoje blago bodisi na domačem ali tujem trgu, in konsumenti, ker bi jim nudili „standard“ blago, na katero se lahko zanesejo, da odgovarja vsem zahtevam. Ker „standard“ — naj še to omenim — zamore potrditi samo od države ali dežele poklican uradni organ. Z standardizacijo bi mi na svetovnem trgu samo pridobili in nikdar izgubili. Trg bi zadobil zaupanje v blago in v nas samih. Standard utisne slehernemu pridelku pečat pristnosti, solidnosti in poštenja. In kaj hočemo več, ako ima blago te znake in ga trg rad kupuje.

Mi moramo začeti graditi pota do racionalizacije naših produktov. Imamo mnogo za izvoz, in vsemu temu je potrebna enotna vnanost in enotna oprema ter predvsem seveda enotno dobre lastnosti. Mi lahko postavimo standard za vse naše mlečne izdelke, za jajca, fižol, sadje in drugo.

Vidno korist zamore imeti kmet le po tej poti.

Naj bi možje, ki so za to poklicani, pokazali našemu kmetu pot do boljšega kruha. Mislim, da bi želi v vzajemnem delu tudi lepe uspehe. Začnimo s propagando in predavanji o stvari.

V znamenju „standard“ moremo doseči boljše uspehe! Standardizacija in racionalizacija naj bodeta gesli naše kmetijske produkcije.

G. Gomišček.

Uspeh letošnjega gnojenja koruze z umetnimi gnojili.

Kako učinkujejo umetna gnojila pri koruzi, nam kaže slika št. 45., posneta pri posestniku Josipu Šimencu v Podgori, obč. Dol pri Ljubljani. Ta posestnik je gnojil koruzi nekoliko s hlevskim gnojem, s čilskim solitrom, kalijevo soljo in superfosfatom. Njiva zraven je bila gnojena samo s hlevskim gnojem. Razlika v rasti se malokdaj vidi tako jasno kakor tukaj, saj je z umetnimi gnojili gnojena koruza dosegla skoraj dvakrat tako višino, kakor negnojena koruza. Pa tudi uspeh pridelka je bil izreden. Na 100 m² zagnojene parcele je dobil posestnik 52 kg koruznih storžev, medtem ko jih je bilo na negnojeni kemaj 28 kg. Ta uspeh nam jasno priča, da so umetna gnojila izredno učinkovita, če so potrosena pravočasno in v primerni količini.

Vsak umen kmetovalec bo pa vprašal, ali se je gnojenje z umetnimi gnojili tudi izplačalo? Naravno, da je tako vprašanje najbolj važno, kajti pri vsakem gospodarskem delu in pri vsakem večjem izdatku moramo ugotoviti dobičkanost takega početja. Na 100 m² je porabil preizkuševalec 2½ kg čilskega solitra, 3 kg superfosfata, in 2½ kg kalijeve soli. Ta gnojila so ga stala okrog 16 Din 50 para, zato je

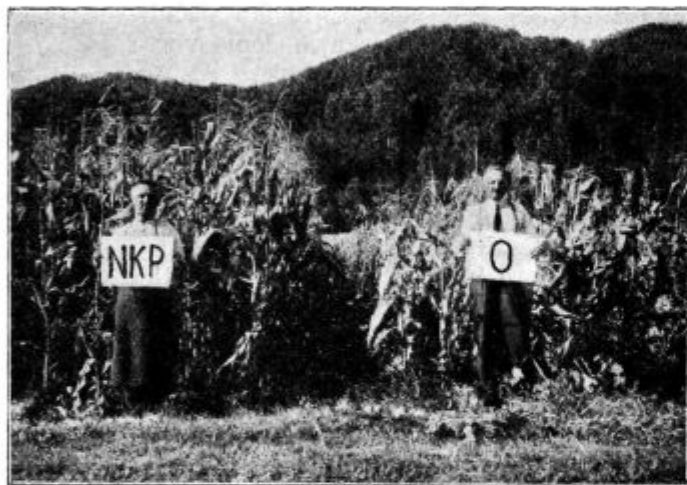
pa pridelal 24 kg več koruze v storžih, ki jo cenimo samo po 1.50 Din za kg. Večji pridelek znaša torej v denarni vrednosti 19.50 Din na 100 m², oziroma na ha čisti dobiček 1950 Din.

Ta dobiček je tako visok, da se izplača zanj žrtvovati potrebna sredstva za umetna gnojila in nekoliko dela pri trosenju, ker se nam tako bogato obrestuje.

Izvedba takih gnojilnih poizkusov ima brezdvomno izredno velik vpliv na širjenje umetnih gnojil, na umno obdelovanje zemlje in na pocenitev pridelkov v poljedelstvu.

Z uporabo umetnih gnojil se namreč pridelki tudi pocenijo, ne samo zvišajo, kar hočemo s tem dokazati.

Vzemimo, da nas stane pridelovanje 24 kg koruze v storžih na 100 m² 24 Din; pridelovalni stroški za 1 kg koruze bi znašali 1 Din. Če vzamemo na isti površini še umetna gnojila, se ti stroški zvišajo za

Sl. 45. Uspeh gnojenja koruze z umetnimi gnojili.

Din 16.50 in znašajo skupno Din 40.50. Ker pa pridelamo s tem 52 kg koruze namesto 24 kg, znašajo pridelovalni stroški za 1 kg koruze le 78 para. Na tak način nam je možno poceniti našo poljedelsko produkcijo.

Tako bi moral vsak poljedelec dobro preudariti, kadar se odloči za uporabo umetnih gnojil. Res je sicer, da ne izpadejo vsi poizkusi, vsako leto in v vsaki zemlji enako ugodno in tako, kakor so izpadli v temu primeru, vendar so uspehi tudi drugod popolni, tako, da se izdana sredstva skoraj povsod dobro izplačajo.

Prezreti pa ne smemo še enega dejstva, ki ga naši poljedelci žal premalo upoštevajo: namreč to, da učinkujejo umetna gnojila ne samo v enem in istem letu in pri eni in isti rastlini, ampak tudi še na poznejših kulturah, ki sledijo gnojenim rastlinam. Večkrat se tudi dogodi, da umetna gnojila v prvem letu uporabe le slabo učinkujejo, bodisi da so bila prepozno petrošena ali pa, da je suša ovirala njih razkroj, ali pa tudi iz kakšnega drugega vzroka. To pa še davno ni dokaz, da umetna gnojila niso dobra. Navadno pridejo tedaj do veljave šele v prihodnjem letu, oziroma pri poznejši rastlini. Vsekakor so umetna gnojila dandanes najprikladnejše sredstvo za zvišanje in za pocenitev kmetijske produkcije. **L.**

Tekme z uspehi umetnega gnojenja.

Z umetnimi gnojili smo napravili v teku let že številne in mnogovrstne poskuse, ki so se manj ali bolj ugodno obnesli. Ti uspehi so bili v javnosti le deloma priobčeni, tako da so naši kmetovalci o njih v splošnem še zmeraj premalo poučeni in da tiči prav v tem tudi vzrok premalega zanimanja za umetno gnojenje.

Vsi dosednji gnojilni poizkusi so se vršili na posameznih mestih, po raznih krajih in pod različnimi pogoji (glede zemlje in podnebja, gnojitve in kolobarjenja itd.). Zaraditega je tudi ves pregled in vsa primerjava dotičnih uspehov otežkočena, deloma tudi zaradi oddaljenosti in drugih okoliščin.

Da postavimo vse poskusno gnojenje na bolj pregledno podlago in da zanesemo s tem tudi več zanimanja za take poskuse med naše kmetovalce, je želeli, da delamo v posameznih okrajih številnejše poskuse in da prirejamo z njimi, t. j. z doseženimi uspehi, tekme. S temi poskusi dobljeni pridelki naj se postavijo na ogled, naj se ocenijo in po zaslugi odlikujejo. Take tekme bi zelo urodno vplivale ne le na večje zanimanje med kmetovalci, ampak tudi na nadaljnji razvoj našega poljedelstva in sploh kmetijstva.

Te tekme bi kazalo prirejati v vsakem srezu in sicer z vsemi važnejšimi pridelki. Zaenkrat bi bilo organizirati potrebne poskuse pri pšenici in pri krompirju. Obe rastlini sta širšega pomena in se pri nas splošno pridelujeta. Pri obeh se da uspeh gnojenja tudi dobro zasledovati in ugotoviti.

Organizacijo teh poskusov in tekem naj bi prevzela Kmetijska družba s pomočjo svojih podružnic. Zaenkrat naj bi se izvedla ta organizacija le v enem okraju, da se bo videlo, s kakim uspehom se dajo take tekme pri nas prirejati. **R.**

Organski KAS.

V zadnjem času so začeli v večjem obsegu prodajati tudi mešana umetna gnojila, ki vsebujejo vse tri glavne redilne snovi: kali (K), dušik (A) in fosforovo kislino (S). Izkušnje z umetnimi gnojili nas uče, da je še najbolj uspešno tako imenovano „popolno“ gnojenje, ki vsebuje vse glavne redilne snovi.

Zmes takih gnojil imamo v „nitrofoskalu“, ki se je začel v zadnjih letih tudi pri nas širiti. Nitrofoskal obstoji iz kalijeve soli, apnenega dušika in superfosfata in vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline. Izdelujejo ga v Rušah pri Mariboru in ga ima v zalogi Kmetijska družba v Ljubljani. Dosednji poskusi s tem gnojilom so se dobro sponesli, posebno tam, kjer je manjkalo posameznih gnojilnih snovi v tem le razmerju.

Poleg nitrofoskala se nahaja v trgovini kot popolno gnojilo tudi takimenovani KAS (kas), ki ga izdelujejo v Koprivnici in ki sestoji iz 8% kalija, 2–4% dušika in 8% fosforove kisline. Glavna razlika med nitrofoskalom in kasom (KAS) je v tem, da se nahaja v nitrofoskalu dušik v podobi apnenega dušika, v KAS pa v podobi žvepleno kislega amonijaka. KAS se dobi v treh oblikah, kot KAS z 2%, 3% in 4% dušika. Ker je dušik najdražja snov, za nas posebno v žveplenokislem amonijaku, ki ga moramo od zunaj dobivati, in ker ga je v črni (humozni) zemlji

manj potreba, se priporoča jemati KAS z vsebino 8-2-8 ali 8-3-8 namesto 8-4-8, kar bi odgovarjalo in je tudi ceneje.

Eno kot drugo gnojilo je pa rudninsko ali mineralno, torej neorgansko. Manjka mu organskih (zgorljivih) snovi, ki jih je največ v hlevskem gnoju. Te snovi so namreč zelo važne, ker so potrebne za razvoj prevažnih bakterij v zemlji, ki oživljajo in pospešujejo vse delovanje v zemlji in ki vplivajo najugodnejše tudi na vse druge lastnosti zemlje, ki so v najtesnejši zvezi z njeno rodovitnostjo.

Zaraditega skušajo danes izboljšati mešano gnojilo KAS tudi s tem, da mu primešavajo organske tvarine, kar naj bi to gnojilo še bolj izpopolnilo v svojih ugodnih gnojilnih lastnostih. In tako sestavljeno gnojilo imenujemo **organski KAS**. R.

Hitro pitanje praset.

Uspeh pitanja se ravna po ceni krmil in po ceni prasičev. Čim nižja je cena krmil in čim višja je cena opitanih prasičev, tem ugodnejši je ves uspeh pitanja. Seveda se ravna večji ali manjši uspeh tudi po načinu pitanja. Vobče kažejo izkušnje, da je pitanje tem bolj uspešno, čim hitreje je končano.

Prašiče lahko pitamo na različne načine in z različno krmom. V tem pogledu nimamo nobenih točnih receptov. Kakor kateremu bolj kaže, Merodajna ni samo kakovost krmil, ampak tudi kakovost živali, njih naravna sposobnost za pitanje, njih starost in rejenost itd. V našem primeru se gre za pitanje praset v starosti 12 tednov, ki so bila do zadnjega pri materi in so dobro odstavljena.

Čeprav nimamo za pitanje praset splošno veljavnih receptov, se je vendar ravnati po gotovih vodilih, ki jih potrjujejo dosedanje izkušnje. Ta navodila se tičejo pravilne sestave hranilnih snovi, zlasti beljakovin, ki morajo biti v zadostni količini in v pravem razmerju zastopane v krmu. Pomanjkanje potrebnih beljakovin bi zavlačevalo vse pitanje.

V obče pitamo prašiče ali s krompirjem ali z žitom (koruzo in ječmenom). Ta krmila so posebno bogata na škrobu in vsebujejo vsako za se premalo beljakovin za bolj uspešno ali hitrejšo pitanje. Zato jim je treba dodajati beljakovinata krmila, kakor so: lanene tropine, orehove tropine, ribja moka, mesna moka, fižol, soja-fižolica itd.

Letos so razmere za pitanje v toliko ugodnejše, ker smo pridelali dosti krompirja, ki ga je po deželi pri sedanjih cenah bolje vnovčiti s pitanjem prasičev, kakor da bi ga prodajali. Pa tudi cena žita je nizka.

Tudi glede dnevnega pokladanja nimamo nobenih točnih predpisov. Lahko pokladamo tudi samo po dvakrat na dan (n. pr. ob 6. zjutraj in ob 6. zvečer). V tem primeru imajo prašiči več počitka in več prilike za ležanje, mi pa manj dela, kar je tudi nekaj vredno.

Navajam tukaj zgled pitanja pri nekem posestniku v Kirchbergu na Nižjem Avstrijskem. Dotična praseto so bila rojena pričetkom julija l. l. Pričetkom oktobra so jih v starosti 12 tednov in s težo po 25 kg začeli pitati in sicer s parjenim in ohlajenim krompirjem, kateremu so dodajali za oblogo na dan in za komad po 1 kg močne krme, obstoječe iz 70%

ječmenove moke, 15% ribje moke in 15% mesne moke. Krompirja se je porabilo na dan in za komad po 4.3 kg prvi teden, pozneje pa zmeraj več. V osmem tednu ga je šlo celo 10 kg. Pitanje je trajalo 11 tednov. V tem času se je porabilo skupaj 632 kg krompirja, kar bi zneslo na dan in komad po 8.21 kg. Poleg tega se je porabilo 77 kg močne krme na vsako glavo.

Prašiči so v tem času pridobili na dan po 0.55 do 1.10 kg, kar je zelo ugoden uspeh. Poprečno je znašal dnevni prirastek po 0.77 kg ali dobrih $\frac{3}{4}$ kg. Po 11 tednih so tehtali prašiči po 85 kg in so pridobili — po odbitku pričetne teže 25 kg — po 60 kg na svoji teži in to v starosti $5\frac{1}{2}$ mesecev.

Če izračunamo sedaj še denarni uspeh tega pitanja po naših cenah in prilikah, se pokaže sledeča slika:

1. **Stroški.** Za pitanje se je porabilo:

632 kg krompirja po 0.75 Din . .	474 Din
7 kg močne krme po 3.60 Din . .	277 Din

Skupaj . . 751 Din

2. **Dohodki.** Izkupiček za prašiče:

85 kg po odbitku 25 kg prvot. teže	
= 60 kg po 12.50 Din =	750 Din

Če primerjamo dohodke s stroški, vidimo, da ni pri teh cenah nobenega dobička in da je bilo vse delo takorekoč zastoj, vzlic temu, da se ni vpoštevalo ne strežbe, ne obresti, ne raba svinjaka itd. Krompir se je računal po 0.75 Din, kar bi odgovarjalo današnjim cenam. Nekaj malega uspeha bi se pokazalo, če bi krompir kot glavni strošek vpoštevali po ceni 0.50 Din, kar bi bilo v toliko upravičeno, ker je cena krompirja sploh slaba in ker smo rabili za krmljenje slabše in zato manj vredno gomolje.

Iz predstoječega izgleda se pa tudi lahko uvidi, kako težko stališče ima kmetovalec tudi pri pitanju prasičev, še posebno, če mora krmila dokupovati. Važno je zaraditega, da si kmetovalec napravi že vnaprej točno sliko o dohodkih in stroških takega pitanja. R.

Jesensko okopavanje v zvezi z gnojenjem v vinogradih.

Zavednemu vinogradniku je znano, da zahteva vinska trta prav dobro obdelano zemljo. V slabo ali celo neobdelani zemlji trta ne uspeva. Ko govorimo o obdelovanju zemlje v vinogradih, imamo v mislih **okopavanje**.

Okopavanje vinograda je izredno važno delo, ker rahljamo s tem zemljo in zatiramo obenem nadležni plevel. Okopana in rahla zemlja sprejema veliko lažje zrak in vodo v se, kar silno dobro vpliva predvsem na njeno nadaljno razkrajanje; to pa zelo pospešuje rast in tudi rodovitnost trsja. Pravilno bi bilo pravzaprav, da bi bila zemlja v vinogradu skozi vse leto rahla in brez plevela.

O plevelu, ki ga imamo v vinogradih v tako velikem številu, in njega nadležnosti, škodljivosti za trto ter njega zatiranju, je bilo v našem listu že večkrat omenjeno. Zatorej se omejimo sedaj le na okopavanje.

Obdelovanje vinske trte zahteva, da jo pri nas okopavamo štirikrat na leto. Prva kop se vrši zgo-

daj spomladi koncem marca-aprila, takrat ko ponehajo glavna dela (režnja, kolitev itd.) in predno začne trtje odganjati; okopavati je 15—20 cm globoko. **Drugič okopujemo** vinograd maja-junija meseca, bolj plitvo, da zatremo plevel in obenem zrahljamo pri vrhu zemljo. Koncem julija, začetkom avgusta pa okopujemo v **tretjič**. V zelo strmih legah, kjer je lahka peščena zemlja, včasih počakamo s tretjim okopavanjem, dokler ne minejo časi hudih nali-vov, ker bi ti okopano zemljo lahko odplavili. V takem primeru plevel samo obžanjemo in ga pustimo v vrstah ležati.

Kot zadnjo, a zato najvažnejšo kop v letu moramo pa smatrati **jesensko ali zimsko kop**. Jesensko obdelovanje zemlje je sploh v kmetijstvu važen pripomoček za zvišanje pridelkov. To velja za vse kulturne rastline, pa tudi za vinsko trto.

Jesensko okopavanje je najbolje izvršiti po trgatvi (pred zimo), obenem v zvezi z gnojenjem. Zemljo moramo dobro prekopati in obrniti, da uničimo plevel. Ako obenem gnojimo, zlasti s hlevskim gnojem, ga moramo vsaj 20 cm globoko podkopati. Če so vinogradi močno zapleveljeni, kakor jih vidimo pri nas po nekaterih goricah, potem jih moramo jeseni okopati. Povdarjam ponovno, da je jesensko okopavanje zemlje izredno važno delo, če hočemo, da postane težka zemlja rahla itd.

Pravilno je, da tudi gnojimo pri tem okopavanju. Tekom zime se namreč organske pa tudi neorganske snovi v gnojilih izpremenijo v take oblike, da jih korenine lahko sprejemajo. Vinska trta je rastlina, ki se globoko ukoreninči, in ki je izredno hvaležna za jesensko gnojenje, vse bolj kakor za pomladansko.

Glavno gnojilo za vinograd je vsekakor hlevski gnoj ali pa kompost. Ker nam pa tega navadno primanjkuje, smo primorani pomagati si tudi z umetnimi gnojili. Tako računamo na **1 oral vinograda sedaj v jeseni: 200—250 kg apnenega dušika, 150—200 kg kalijeve soli in 150—200 kg Tomasove žindre**. Ta gnojila lahko sedaj pred okopavanjem zmešamo, okoli trt raztrosimo ter podkopljemo. V novjšem času uporabljamo v vinogradih s prav dobrim uspehom tudi mešano gnojilo „Nitrofoska“, ki vsebuje 5,1% dušika, 8,6% fosforne kisline, in 8% kalijeve soli. Trosimo ga samega zase ter ga ne smemo mešati z drugimi gnojili, niti s pepelom, najmanj pa z apnom: za 1 oral je vzeti najmanj 300—400 kg „Nitrofoskala“.

Vsa umetna gnojila, s katerimi je vinograde gnojiti, morajo biti dobro zmleta; trosimo jih na fino vsaj peden daleč od vsake trte, lepo v vrstah. Le v izrednih slučajih, če nam vreme tega dela ne dopušča, gnojimo spomladi, in sicer predno oživi narava.

Fr. Kafol.

Močna krmila za kokoši

Za proizvodnjo jajc je treba močnih krmil, ki vsebujejo dosti beljakovin. Taka krma je „promiul“, ki jo danes močno rabijo v Nemčiji in ki jo je začela prodajati tudi naša Kmetijska družba.

Promiul vsebuje 44% beljakovin in 5% tošč. Za jajčarice je ta krma posebno prikladna, ker jim manjka v zimskem času pač in različnega mrčesa, ki ga najdejo na paši in ki jim nudi potrebne beljakovine.

Promiul je mešanica različnih močnih krmil, kakor ribje moke, mesne moke, lanenih tropin, orehovih tropin, ribjega elja, vita-apna, oglja in dr. Na 80 delov žitnega zdroba in otrobov je primešati po 20 delov promiula, da nastane pravo razmerje med redilnimi snovmi.

Na perutninarskem zavodu M. Golob v Lesnem brdu pri Vrhniki so vpeljali s prav ugodnim uspehom sledeče krmljenje s pomočjo promiula.

Zjutraj jim natrosijo po tleh med rezanico in steljo po 5 g (gramov) pšenice in 5 g ovs, tako da začnejo kokoši takoj brskati in iskati zrnje.

Ob 9. dopoldne dobe kokoši po 20 g **mešane klaje**, pripravljene z vodo v obliki žgancev. Za 10 kg take krme zmešajo sledeča krmila: 2,5 kg koruznega zdroba, 1,5 kg ječmenovega zdroba, 1 kg koruznega zdroba, 3 kg debelih pšeničnih otrobov in 2 kg promiula. Suha mešanica te krme je živalim čez dan sploh na razpolago in sicer v avtomatih, ki spuščajo sami potrebno klajo.

Pred večerom dobijo še po 20 g koruze, 10 g pšenice, 5 g ječmena in 5 g ovs kot zobanje.

Uspehi, ki jih imajo s takim krmljenjem na Lesnem brdu, so prav ugodni.

— r —

Kunčje kože.

Vsak rejec mora vedeti, da so le zimske kože najboljše za uporabo in prodajo kožuhovalne. Ne ve pa, na kateri način je najbolj pravilno ravnanje s kožami, da si jih ohrani kot prvovrstno blago. Kadar koljemo kunca, napravimo čim manjšo zarezo na levi strani vratu. Ko odteče kri, obesimo kunca za zadnji nogi na dva močna 20—25 cm vsak sebi pribita žeblija. Nato slečemo kožo kunca najprvo na zadnjih nogah ter dalje na životu, glavi in sprednjih nogah. Kože ne smemo razrezati pod trebulom, temveč moramo paziti na to, da ostane pri koži tudi celo oglavje z ušesi vred, noge in rep. Na mesno stran obrnjeno kožo nalahko nategnemo na desko, ki je na enem koncu ožja, ter pustimo kožo toliko časa na prepihu, da se napol posuši, kar se zgodi poleti v 4—6 urah. Nato potresemo mesno stran kože z naftalinom, jo previdno potegnemo z deske in počasi obračamo na kosmato stran. Razmršeno dlako uredimo s krtačo ter obesimo kožico pri glavi, da visi prosto na prepihu. Ko je kožica dovolj suha, jo shranimo. Ko imamo vse kože tako posušene, jih pošljemo ali prinesemo na: „Odsek za rejo kuncev, Kmetijska družba v Ljubljani“ z natančnim naslovom pošiljatelja. Tu strokovnjak kože sortira in oceni. Ko se nabere dovolj kožic, jih odpošlje odsek v inozemstvo, nakar prejmejo pošiljatelji denar. Dobro so torej samo zimske kože in ne samo plemenitih pasem, ampak tudi od navadnih hlevskih kuncev, samo da so na zgoraj opisani način posušene. Dražje se prodajo kože plemenitih pasem, kot: Castorex, Činčila, dunajčan, Havana, srebrec, Alaska itd. Posebno cenjene so bele kože orjaških pasem. Kože lahko strojimo tudi za usnje. Čim starejša je žival, tem močnejše je usnje. Kunčje usnje je zelo voljno, raztežno ter ne razpoka. Iz njega izdelujejo čevlje, kape in dr. Iz kunčje kožuhovalne izdelujejo razne vrste preprog, ženske kožuhe, blazine, odeje, ovratnike, kape i. dr.

Inkret.

Živinska razstava v Šmarjeti pri Rimskih toplicah.

Dne 14. oktobra t. l. se je vršila v Šmarjeti živinska razstava za člane petih kmetijskih združenj sreza Laško. Pri-gnanih je bilo 25 bikov in 130 krav in telic. Vsa živina, eno-

barvna pšenična, muredolske pasme, je bila prvovrstna in je bilo ocenjevalni komisiji težko odločati, katere živali naj se nagradi, ker za vse ni bilo denarja, čeprav je po kvaliteti vsa živina zaslužila nagrado. Razdelilo se je nagrad za dogon in potnino v znesku Din 17.000.—, K tej vsoti je prispevala ljubljanska samouprava 5.000 Din, okrajna blagajna v Laškem 5.000 Din in pet kmetijskih podružnic laškega sreza ostalih 7.000 Din. Prvo nagrado za bika v iznosu 800 Din je dobil posestnik Šmid Franc iz Lažiše obč. Jurklošter; za kravo v iznosu 600 Din posestnik Knez Franc iz Mal. Grahoše obč. Sv. Lenart; za telico v iznosu 400 Din posestnik Franc Bezgovšek iz Vel. Grahoše obč. Sv. Rupert. Skupno je bilo premiranih 12 bikov in 43 krav in telic. Vsi posestniki nepremirane živine so prejeli potnino po 30 Din. Razstave so se udeležili kot člani ocenjevalne komisije: Dr. Natlačen, komisar in zastopnik ljubljanske samouprave; F. Černe, oblastni veterinarski referent, zastopnik vel. župana ljubljanske oblasti, inž. R. Lah, ravnatelj in zastopnik Kmet. družbe v Ljubljani; Dr. F. Jerina, drž. veterinar, zastopnik sreskega načelnika v Laškem; R. Deu, obč. veterinar, zastopnik obč. Trbovlje; Hrastnik Miha, posestnik in načelnik kmet. podružnice Laško, zastopnik okrajne blagajne v Laškem; Veber Karol, župan obč. Sv. Lenart, zastopnik živinorejskega odseka okrajne blagajne v Laškem; Šmid Alojz, načelnik in zastopnik kmetijske podružnice Jurklošter; Babič Blaž, posestnik, zastopnik kmetijske podružnice Dol; Ahac Rudolf, posestnik, zastopnik kmetijske podružnice Trbovlje; Novak Ivan, načelnik in zastopnik kmetijske podružnice v Loki. Ob zaključku premiranja je pred zbranimi posestniki dr. Jerina poudaril zlasti važnost reje volov v Laškem srezu, ki je za tuk. kraj rentabilnejša (velik izvoz volov v Nem. Avstrijo in Italijo), kakor reja molznih krav, izvzem. trboveljske kotline. Izpodbujal je končno navzoče živinorejce, da gojijo živino z vso pažnjo v tej smeri.

Zborovanje živinorejcev v Domžalah.

V nedeljo dne 27. oktobra t. l. se je vršilo v Domžalah v „Društvenem domu“ veliko zborovanje živinorejcev. Zbranih je bilo nad 150 gospodarjev-živinorejcev iz vsega kamniškega okraja. Zborovanje je otvoril takoj po 9. uri predsednik živinorejskega odbora g. Poznič, ki je pozdravil v lepih besedah zborovalce. Nato so sledila predavanja navzočih zastopnikov oblastnega odbora g. Hladnika, Kmetijske družbe g. Kafole in sreskega veterinarja g. Rautarja iz Kamnika. Po predavanjih, ki so bila prav poučna, se je razvila živahna debata o licenciranju živali, o prirejanju živinskih razstav itd. Lep nagovor je imel tudi g. Novak, predsednik okrajne blagajne, ki je obrazložil sredstva okrajne blagajne, ki so določena za povzdigo tamošnje živinoreje. Zglasil se je tudi bivši poslanec g. Štrcin, ki je poudarjal najvažnejše točke, ki prihajajo v poštev za povzdigo kamniških živinorejcev.

H koncu sta bili predloženi dve resoluciji: o skorajšnji ustanovitvi kmetijske zbornice in o maksimiranju občinskih doklad in davkov. Obe resoluciji sta bili z velikim odobravanjem soglasno sprejeti, na kar je predsednik zaključil z lepim nagovorom ob 13 uri zborovanje.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijska šola na Grmu je zaključila letno šolo 1928/29 dne 31. oktobra t. l. Slovesnosti se je udeležil g. komisar ljubljanske oblastne samouprave Dr. M. Natlačen, ki je pred razdelitvijo izpričeval nagovoril učence, podajajoč jim na pot nekaj lepih misli. Priporočal jim je, naj bodo ukaželjni, pridni in delavni, varčni in naj bo vse njihovo delo prežeto z lju-

beznijo do radne grude. Uspeh letnika je sledeč: s prav dobrim uspehom je šolo dovršilo 17 učencev, z dobrim 10, z zadostnim 4. Učenci so po zaključku odšli na svoje domove, da pridobljeno znanje izkoristijo sebi in svoji okolici v prid.

GOSPODARSKE STVARI.

Leta 1930. praznuje Ljubljanski velesejem desetletnico svojega obstoja in delovanja. V proslavo tega jubileja se vrši od 29. maja do 9. junija X. Jubilejni vzorčni velesejem. Ta prireditel bo posebno bogata in pestra in naj bo zlasti revija domače produkcije. Na tem velesejmu naj ne manjka nobena zavedna domača idustrija, razstavljeni naj bodo vsi domači industrijski in obrtni proizvodi.

Velika šumarska in lovška razstava, katere se udeleži z najrazličnejšimi predmeti cela država, se vrši v vseh prostorih ljubljanskega velesejma (40.000 m² prostora) v dnevih od 31. avgusta do 15. septembra 1930. Za to veliko reprezentativno prireditev, ki bo gotovo vzbudila veliko zanimanja v inozemstvu in dvignila gospodarski ugled naše države, so vse priprave že v polnem teku. — Razstava bo po programu soditi zelo pestra. Prikazala ne bo samo v preglednih tabelah, slikah, modelih in produktih gozd in gozdne razmere v naši državi, racijonelno gozdarstvo v gozdu, zaščito gozdov, marveč tudi pouk in spoznanje velike važnosti in potrebo gozda za posameznika in državo. Lovski oddelek bo prikazal nazorno veliki pomen lovsstva v gospodarstvu, vse vrste naše koristne in škodljive divjadi, varstvo lova, kinologijo itd.

KMETIJSKE NOVICE.

Okrožni kmetijski urad v Celju se je preselil v svoje nove uradne prostore v palači Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica št. 2. Uradne ure so vsako sredo od 8.—12. in 15.—18., pa tudi ostale dni so gg. nadzorniki ob istih urah na razpolago strankam, ako niso zaposleni izven urada. Kmetovalci se vabijo, da se v polni meri poslužujejo kmetijskega urada za brezplačne nasvete v vseh zadevah kmetijskega gospodarstva. Pismene vloge je koškovati s 5 Din.

Sadjarška in vrtnarska podružnica v Ljubljani, priredi tudi letos ciklus predavanj iz sadjarstva, vrtnarstva in vzreje malih živali. Predavanja se bodo vršila vsak torek, pričnši s 12. t. m. v prostorih „Mestne dekliske šole“ pri Sv. Jakobu v Ljubljani, in to vedno ob 8. uri zvečer. Predavali bodo priznani strokovnjaki iz teh strok. Po vsakem predavanju se bo vršil razgovor in debata. Članstvo podružnice pa tudi ostalo občinstvo se najvljudneje vabi, da se pridno in redno udeležuje predavanj, ki se vrše letos v I. nadstropju navedene šole.

DOPISI.

Iz Predvora pri Kranju. Od preč. g. Šavsca iz St. Marks, Church, v Ameriki je prejela Kmetijska družba zelo zanimivo pismo, s katerim naroča za svoje znanee v Bregu 319 sadnih dreves raznega plemena. V naročilnem pismu pravi župnik: „Moji rojaki so počasni starokopitneži, sadje bi že jedli, tudi sadjevec bi pili, orehe tolkli in se s češpljevcem tolažili, a saditi sadno drevje ali, da bi cepili divjake, ki jim v obilnem številu rastejo po goščah, tega se ne lotijo. Imajo sicer dobro ljudsko šolo, kjer dobijo dovolj poduka, a vse skupaj nič ne pomaga. Po 17 letih sem si ogledal domači kraj. Kar je bilo takrat, to sem našel tudi sedaj. Zastarano, pošuho, polomljeno, neosnaženo in strašno zanemarjeno staro drevje. Mladega drevja skoraj nisem opazil. Prodali so vse najlepše črešnje,

hruške in orehe, sedaj pa kakor sem zvedel, drug drugemu kradejo sadje." Na vprašanje zakaj ne sadite sadnih dreves, je bil odgovor: „Jesen ni časa, spomladi, ko je treba saditi, pa denarja nimamo." Treba je zares Jobove potrpežljivosti in požrtvovalnosti, zato Vas prosim, pošljite navedeno število dreves, res prvovrstno blago, ki se bo potem razdelilo po mojem navodilu med Brežane. — Na to velikodušno darilo in pismo je družba priredila v Predvoru kmetijsko predavanje v nedeljo dne 3. t. m. v tamošnji mežnariji. Predaval je g. Kafol takoj po prvi in drugi sv. maši o sadjarstvu. Pri prvem predavanju je bilo zbranih nad 40 posestnikov, ki so zelo pazljivo sledili predavanju, medtem ko se je pri drugem predavanju zbralo le nekaj mladencev. Skrajno slabo vreme je preprečilo udeležbo, pa tudi popoldansko praktično predavanje se radi tega ni moglo izvršiti. Naročeno sadno drevje bo razdelil med Brežane g. J. Podpeskar ml., ki je v sadjarstvu zelo dobro podkovan.

Struge na Dolenjskem. V območju tukajšnjega pasemskega okrožja se je vršilo 21. oktobra v Velikih Laščah in 22. oktobra v Strugah premovanje plemenske živine. Predvsem je važno omeniti, da se je na teh premovanjih pokazal lep uspeh delovanja živinorejskih zadrug. V Laščah so bile živali v obče nekoliko težje; videti je bilo, da kvarijo čistoto pasme zaenkrat le živali, prignane iz Slemenskih brdov. Živali pri zadrugi v Strugah so bile po čistoti bolj na višku; le živali, prignane iz sosednjih Kampilj, so delale drugačen vtis. Na teh premovanjih se je razdelilo boljšim živalim lepe nagrade iz sredstev oblastnega odbora in iz prispevkov sreske blagajne, za kar bodi na tem mestu izrečena obema lepa zahvala! Ker se v smislu novih pravil ni dajalo po več kot po eno nagrado v posameznih kategorijah, je komisija priznala boljšim živinorejcem tudi diplome, kar je brez dvoma spodbudno vplivalo na vse živinorejce.

VESTNIK ODSEKA ZA REJO KUNCEV.

Odsek za rejo kunccev Kmetijske družbe v Ljubljani vabi vse članstvo na 1. zborovanje kuncerejcev, ki se vrši v nedeljo dne 24. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani. Dnevni red je sledeč: 1. Pozdravni govor načelnika g. Hudalesa. 2. Predavanje: Anatomija kunca in njega bolezni. Predava živinozdravnik g. Ravtar. 3. Poročilo o odsekovem delovanju (poročila tajnik g. Inkret). 4. Slučajnosti (eventuelni predlogi, nasveti in medsebojni pogovori). — K obilni udeležbi vabi odbor.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Iz odboroze seje. Po daljši pavzi se je vršila dne 21. IX. zopet seja društvenega odbora. Razpravljalo se je o tekočih poslih. Končno veljavno se je sklenilo, predlagati prihodnjemu občnemu zboru spremembo pravil, glasom katerih bode v interesu ugleda društva vstop, zlasti pa ponovni vstop bivših članov, precej otežkočen. Strožji pogoji bodo tudi določeni za pravočasno plačanje članarine. — Blagajnik тов. Dular poroča, da kljub dvakratnemu pozivu 32 članov ni plačalo članarine. Soglasno se sklone, da se vsi iz društva izključijo. Za morebitni ponovni sprejem bodo morali plačati posebno pristopnino in napraviti pismeno prošnjo. Društvo ima sedaj še 83 članov in 13 ustanovnikov. Skrčenje števila bo imelo le ugodne posledice, ker so odpadli večinoma le manjzavedni in deloma celo društvu nenaklonjeni člani. Precej ob-

širno se je razpravljalo o novem kmet. zakonu. Ugotovilo se je, da je v splošnem zelo sistematično zgrajen, da razmeram v večjem delu Jugoslavije izborni odgovarja, da pa za naše razmeroma zelo napredne prilike v Dravski banovini le ne zadostuje. Sklenila se je cela vrsta spreminjavalnih predlogov, ki so pa postali medtem brezpomembni, ker je zakon medtem bil že objavljen. (Prim. Uradni list št. 104 od 19. X. 1929.) — Prihodnja odborova seja bo v soboto, dne 2. XI. t. l.

Občni zbor. — Letošnji občni zbor je določen za dan 16. novembra t. l. v Celju. Podrobnosti so bile pravočasno objavljene v vseh listih. Zaprošilo se je tudi za polovično vožnjo.

Osebnne spremembe. — Oblastna samouprava je ustanovila nov okrožni kmetijski urad za Prekmurje s sedežem v Rakičanu pri Murski Soboti. Obsega dve nadzorništvi: Poljedelsko in živinorejsko. Vodja urada je g. A. Šega, upravitelj kmet. šole v Rakičanu. Prideljen pa je inž. B. Wenko, dosedaj živinorejski nadzornik v Ormožu. Živinorejsko nadzorništvo v Ormožu je prevzel poleg poljedelskega inž. O. Muck.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah, v nedeljo, 1. decembra 1929, po rani maši v stari šoli; Otave-Sv. Vid, v nedeljo, 1. decembra 1929, popoldne ob 2. uri pri l. Zalarju v Gor. Otavah; Sora, v nedeljo, 1. decembra 1929, po jutranji maši ob 7. uri v osnovni šoli; Škocijan, v nedeljo, 8. decembra 1929, ob 8. uri zjutraj v občinski pisarni; Vučjavar, v nedeljo, 8. decembra 1929, po rani sv. maši v šoli pri Sv. Križu; Koprivna, v nedeljo, 22. decembra 1929, ob 8. uri zjutraj pri mežnariji.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	250 [—] do 275 [—]	250 [—] do 275 [—]	275 [—]
	rž	1 ..	210 [—] do 230 [—]	200 [—] do 225 [—]	225 [—]
	ječmen	1 ..	225 [—] do 240 [—]	250 [—] do 275 [—]	275 [—]
	oves	1 ..	225 [—] do 245 [—]	250 [—] do 275 [—]	275 [—]
	proso	1 ..	— do —	250 [—] do 275 [—]	275 [—]
	koruza (nova, sušena)	1 ..	220 [—] do 240 [—]	250 [—] do 275 [—]	275 [—]
	ajda	1 ..	240 [—] do 260 [—]	250 [—] do 275 [—]	275 [—]
	fižol, ribničan	1 ..	430 [—] do 450 [—]	400 [—] do 420 [—]	450 [—]
	fižol, prepeličar	1 ..	500 [—] do 520 [—]	— do —	—
	krompir	1 ..	75 [—] do 100 [—]	80 [—] do 125 [—]	125 [—]
Seno in slama	sladko seno	1 ..	125 [—] do 150 [—]	95 [—] do 100 [—]	100 [—]
	kislo seno	1 ..	75 [—] do 100 [—]	— do —	—
	slama	1 ..	50 [—] do 75 [—]	50 [—] do 60 [—]	60 [—]
Goveja živina	Voli I. žive teže 1 kg	1 kg	10 [—] do 12 [—]	9 [—] do 10 [—]	10 [—]
	II. „ „ 1 ..	1 ..	9 [—] do 11 [—]	8 [—] do 9 [—]	9 [—]
	III. „ „ 1 ..	1 ..	9 [—] do 11 [—]	7 [—] do 8 [—]	8 [—]
	Krave, klobasarice	1 ..	3 [—] do 5 [—]	4 [—] do 5 [—]	5 [—]
	(Prigon v Lj. 124, v Mar. 320 glav.)				
Prasličji	Teleta žive teže 1 kg	1 kg	13 [—] do 14 [—]	12 [—] do 13 [—]	13 [—]
	(Prigon v Lj. 16, v Marib. 5 glav.)				
	6-8 tednov stari kom.	kom.	150 [—] do 250 [—]	— do —	—
	3-4 mesece stari „	„	— do —	300 [—] do 400 [—]	400 [—]
	5-7 mesecev stari „	„	— do —	450 [—] do 500 [—]	500 [—]
Peruti - ali	debel žive teže 1 kg	1 kg	— do —	10 [—] do 12 [—]	12 [—]
	debel mrtve „ 1 ..	1 ..	— do —	17 [—] do 18 [—]	18 [—]
	(Prigon v Lj. 206, v Mar. 42 glav.)				
	piščanec kom.	kom.	15 [—] do 25 [—]	12 [—] do 30 [—]	30 [—]
	kokoš „	„	25 [—] do 35 [—]	35 [—] do 40 [—]	40 [—]
Mleko, maslo, sir, jajca	mleko 1 lit.	1 lit.	2 [—] do 3 [—]	2 [—] do 3 [—]	3 [—]
	smetana 1 ..	1 ..	— do —	12 [—] do 14 [—]	14 [—]
	čajno maslo 1 kg	1 kg	44 [—] do 52 [—]	48 [—] do 50 [—]	50 [—]
	surovo maslo 1 ..	1 ..	36 [—] do 40 [—]	36 [—] do 40 [—]	40 [—]
	bohinski sir 1 ..	1 ..	34 [—] do 40 [—]	— do —	—
Marih	sirček 1 ..	1 ..	8 [—] do 10 [—]	5 [—] do 7 [—]	7 [—]
	jajce kom.	kom.	1 [—] do 1 [—]	1 [—] do 1 [—]	1 [—]
	trda drva 1 m ³	1 m ³	1 [—] do 1 [—]	1 [—] do 1 [—]	1 [—]
Marih	mehka drva 1 ..	1 ..	90 [—] do 100 [—]	90 [—] do 100 [—]	100 [—]

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohman. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Franc Trček. — Tisk J. Blasnik nasled. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odvoren Janez Vehar.

Travniški skarifikator na visokih kolesih Darius 14 (14 premikalnih travn. noži) po Din 2100 za komad.
 Skarifikator Ara 12 za globoke brazde, kompleks po Din 1100.— za komad, Ara 16 po Din 1420.—.
 Travniške brane z zvezdnatimi členki 3 po Din 900.—.
 Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/2 po Din 3100.—, II/1a po Din 2250.— komad, V/2 po Din 4500.—.

Trijer „Feniks“ po Din 3500, špiralni po Din 1500.
 Trijer Feniks II/20 po Din 3100.—, II/23 po Din 5600.—.
 Sejalni stroji 5 vrstni H5b po Din 1650, Budućnost po Din 4500.

Slamoreznice Kaub: VS10 brez sklopke po Din 2090.—, VFS12 s sklopko in verigo po Din 2900.—.

Slamoreznice Borek: JS8 po Din 1680.—, VFS12 po Din 2150.—, VFS14 z verigo po Din 2770.—, HLC za ročni ali motorni pogon po Din 2800; na motorni pogon EAS po 3600 Din.

Robkači za koruzo EMRV z ventilatorjem po Din 1180.—, EMR po Din 1120.

Robkač za koruzo „Agrar“ 1100 Din.
 Planeti št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg. Din 750.—.

Planet štev. 18 ročni po Din 170.—.
 Sackov dvovrstni ročni okopalnik (kompleten z vsemi deli) po Din 690.

Zitočistilnik Exner 4b po Din 2000.
 Zitočistilnik, navadni po Din 1500.—.

Vitelj (gepelj) EGF po 3230 Din; EGF za 1 ali 2 konja po Din 2680, transmisija za vitelj ER po Din 1630, D800 po Din 540.

Izluševalec za deteljo EVS Din 1850, EVSM Din 1650.

Drobljač (šrotar) „Gloria 6“ po Din 4950.—, „Gloria 3“ Din 3800.— MK2 za ročni pogon po Din 850.—.

Stroj za suho kvašenje žita Ideal po Din 950 komad.
 Bencin-motor Lorenz 3HP po Din 11.500.—, 4HP po Din 15.500, 3HP s pumpo 17.000 Din.

Reporeznica, domača, mala 350 Din, velika 700 Din.
 Reporeznica „Borek“, EWAD po 630 Din.

»Zabranivši drisko pri teletih in prasičih, je Thürpil obēudovalnega uspeha. Njegova dobrotā je neoporekljiva. Ne manjka pri nas v nobeni hiši.«

O. H., kmetovalec v O.

Edina tovarna: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen. Zastopstvo: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Bolniki čitajte!

Izšla je pravkar razjasnitev! V njej se pojasnjujejo dolgoletne izkušnje o vzrokih, postanku in zdravljenju živčnih bolezni. To zdravstveno blagovest pošljemo vsakomur, ki jo zahteva od spodaj naznačenega naslova. Tisočero zahval nenadkriljivo dokazuje edini uspeh neumornega in vestnega preiskovanja v dobrobit boleha-jočega človeštva. Kdor je

v velikem številu živčno bolnih kogar muči raztresenost, tesnoba, oslabiljenje spomina, razdračljiv glavobol, pomanjkljivo spanje, želodčne nerednosti, preobčutljivost, bolečine v čenkih, splošna ali delna telesna slabost, ali drugi neštevilni pojavi, naj gotovo zahteva mojo utešljivo knjižico. Kdor jo pazno prečita, se sebi v tolažbo prepriča, da poznamo enostavno pot do zdravja in veselja do življenja. Ne odlašajte, temveč pišite še danes!

Ernst Pasternak, Berlin SO.
 Michaelkirchplatz Nr. 13 Abt 356.

Polepšanje obraza tekem 24 ur

je dosegla (glasom zahvalnega pisma) gospa dr. L. z zdravniško priporočeno lepotilno kremo „EROS“. Mnogo pisemnih priznanj. Ako imate na obrazu mozoljčke, sojedce, bradavice ali kake podobne madeže, odstrani jih „EROS“ lepotilna krema takoj, sicer Vam vrnemo denar. 1 lonček 14 Din, 3 lončki 30 Din.

Dr. Nikol. Kémeny, Košice
 poštni predal 12/14 ČSR.

RADIO - Unda, Philips, Noris.

Detektor aparat 606 Din 65; Noris-Kristal Din 25; Noris-slušalke Din 75. Elektronski sprejemni aparat na baterijo in akumulator, elektronski sprejemni aparat na stensko stikalo. Anodni aparat za izmenični ali istosmerni tok. Transformator, izravnavni, zvočni, elektronski, akumulatorji, ožjevalci in elektrodoze za gramofone itd. Zahtevajte ponudbe in predvaljanje. Teodor T. Drenik, Ljubljana L., Drenikov vrh 1.

KMETOVALCI UPORABLJAJTE PRI GNOJENJU VEDNO

40 % KALIJEVO SOL

ker le na ta način dosežete največje pridelke prvovrstne kvalitete. Potrebno je letno na oral:

Za žita	80—120 kg
detelje, travnike in pašnike	100—150 kg
okopavine, koruzo in trto	120—200 kg
hmelj	180—250 kg

Sedaj jeseni naj vsak gnoji ozimino in vinograd z 40% kalijevo soljo. Vsa potrebna navodila o gnojenju z umetnimi gnojili Vam da brezplačno:

Agrikulturni kemični urad za kalijevo gnojenje v Zagrebu, Trg burze 3/II.

Mala naznanila.

Drva

bukova, suha, kupuje stalno proti takojšnemu plačilu tvrdka „Kurivo“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33 (javna skladišča).

Želod

bukov žir, jelove storže, divji kostani in suhe gobe kupuje vsako množino FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10.

Plemenske kunce (zajce)

vseh plemenitih pasem ima vedno na prodaj „Odssek za rejo kuncov Kmetijske družbe v Ljubljani.“ (Vsa polasnica daje tajništvo odseka).

Brinje in fige za žganjekuho

dobavlja najugodnejše veletrgovina Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbe.

Oskrbnik

oženjen, 29 let star, verziran v poljedelstvu in hmeljarstvu, išče službo na graščini ali na večjem posestvu. Pavel Simončič, ekonom, Ilirska Bistrica (Italia-Carnaro).

Gabrove sadike za živo mejo

za jesensko saditev, več tisoč komadov. Cena po dogovoru. Proda Ivan Golc, Zasipl št. 44, pošta Bled.

Jabolčne divjake

nudim več tisoč prvovrstnih, po nizki ceni. Adolf Šauperl, p. Sv. Barbara pri Mariboru.

Jabolčne divjake,

več tisoč, v resnici prvovrstnih, ima na prodaj po nizki ceni: Janez Segula, veleposestnik v Hlaponcih, p. Juršinci pri Ptaju.

Tri plemenske merjasce

po 10 tednov stare, ima na prodaj: Oskrbištvu graščine Bokalce, p. Vič.

Plemenske peteline

štajerske pasme, od izbranih kokoši z nesnostjo od 180 do 200 jajc na leto, ima na prodaj Oskrbištvu graščine na Pragerskem.

Kupim bika

približno 18 mesecev starega. Naslov: Jože Habič, Javor 6, pošta Spodnja Hrušica.

Težka breja kobila

se proda ali zamenja za kravo, vola ali lahkega konja pri M. Arh, Bodešče 14, p. Bled.

I. JAX & SIN
Ljubljana,
Gospodstvska c. 2
priporoča bogato za-
logo. Pisalni stroji
Adler in šivalni
stroji za rodbino n
obrti.
Vozna kolesa Styria
Darkoop, Ceniki za-
stoj in franko.

Bik, čist montafonec.

od krave, katere je dobila prvo darilo na kme-
tijski razstavi, star 15 mesecev, ima na prodaj:
Josip Žužek, Velike Lašče.

Bika

čiste muricodolske ali murpoljske pasme od 8 do
12 mesecev starega, kupi Franc Merslavič, Kapele
št. 32, p. Dobova pri Brežicah.

Bik montafonske pasme

(garantirano), star 12 tednov, jako lepe postave
n barve, starosti primerno jako dobro razvit, je
na prodaj. Ogleda se istega lahko vsak dan pri
upravi Oskar Kostler-jeve graščine v Ortneku.
Cena po dogovoru.

1 ali 2 sodarska vajenca

se sprejmeta v izučitev sodarske obrti. Naslov pri
upravi „Kmetovalca“ v Ljubljani pod št. 284.

Plemenske zajce (srebrce)

prvovrstne, štiri po 5 mesecev, šest po 2 meseca
in devet po 6 tednov starih, ima na prodaj: Bar-
bara Telban, Sovodenj 6, pošta Gorenja vas nad
Škofjo Loko.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače ži-
vine je brezdomno

„MASTIN“

ki pospešuje rast odebilitet in omastitev
domače, posebno klavne živine.
Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MA-
STINA“ so brezštevilna zahvalna pisma.
Cena: 5 škat, 46 Din, 10 škat, 80 Din.

Lekarna TRNKOČY
Ljubljana, Mestni trg 4
(Zraven Rotovža.)

SADJARJI!

pokončujte sad-
ne škodljivce z

ARBORIN-om

Arborin uporabljamo z najboljšim
uspehom v pozni jeseni in pozimi,
ko ni listja na drevju. Z arborinom
uničimo krvavo uš, listne uši, ka-
parja; z njim odstranjujemo mah,
in lišaje, lečimo rakove rane itd.

„CHEMOTECHNA“
družba z o. z.

LJUBLJANA, Mestni trg 10.

Sadne divjake

iz semena lesnik in lesničnikov oddaja jeseni in
spomladi Okrajna drevselva v Mošnjah, p. Ra-
dovljica.

Lepega konja

pingavske pasme, 3 in 5 letnega, ima na prodaj:
Franc Smoleč, Koroška Bela 64, p. Javornik.

Zdravila

za ljudi in živali.

Preizkušene lastne specialitete z natančnimi na-
vodili. Hočevarjeva Aromatična železnata tinktura.
Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost.
1/2 l stekl. 20 Din. Naročiti in porabiti je 3 stekl.
Lecithin kroglice z železom. Živčna hrana za
živčno oslabele, nervozne ter od duševnega in te-
lesnega dela izmučene. Škatla 24 Din. Hočevarjev
želodčni prašek. Učinkuje pri želodčnem katarin-
u, t. j.: pri tiščanju in bolečinah v želodcu, želod-
čnem krču, kislem izpahovanju in bljuvanju. Škatla
20 Din. — Protinski cvet. Preizkušeno mazilo zo-
per revmatizem in trganje. Stekl. 14 Din. — Prsni
sok in prsni čaj. Zoper kašelj in bolečine v prsih.
Oboje 16 Din. — Migrenol. V 10 min. učinkuje
tablete zoper glavobol, trzanje in vročico. Čevka
z 10 tabl. 15 Din. — ZA DOMAČE ŽIVALI: Sad-
nikarjev zdravilni prašek za prašiče. Sigurno zdra-
vilo zoper boleznih na prebavilih, ki čisti in od-
vaja kužne bacile. Pospešuje tek in rejo živali,
ter zabrani izbruh rdečice. Zavoj 12 Din, 10 zavo-
jev 100 Din. — Bosulin svečke. Edino zdravilo
zoper srmančno vnetje pri govedih. Zanesljivo zo-
per jalovost krav in telic. Škatla z 12 svečicami
30 dinarjev. — Protikataralni prah za konje.
Preizkušeno zdravilo zoper konjski kašelj težko
dihanje in izgubo teka. Škatla 20 Din. Na vsa
vprašanja odgovorjam brezplačno! V zalogi vsa
druga zdravila! Izdeluje in razpošilja samo:

Lekarna Mr. Stanko Hočevar
Vrhnika št. 96.

Čuvajte se ponaredb, zato naročajte naravnost od
mene! Pri večjih naročilih popust! 275

Izšla je
Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1930,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je naj-
starejši slovenski koledar, ki je
bil že od naših pradedov najbolj
upoštevani in je še danes naj-
bolj obrajan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar člo-
vek potrebuje vsak dan: Katoliški ko-
ledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi,
vremenskimi in dnevnimi znamenji: —
solnčne in lunine mrke; — lunine spre-
membe; — koledar za pravoslavne in
protestante; — poštne določbe za Ju-
goslavijo; — lestvice za kolke na me-
nice, pobotnice, kupne pogodbe in ra-
čune; — konzulate tujih držav v Ljub-
ljani in Zagrebu; — vse seljne na
Kranjskem, Koroškem, Štajerskem,
Prekmurju, Medžimurju in v Julijski
Benečiji; — pregled o koncu brejosti
živine; — tabelo hektarov v orah; —
popis vseh važnih domačih in tujih
dogodkov v preteklem letu; — table
za računanje obresti; — življenjepise
važnih in odločilnih oseb s slikami;
— oznanila predmetov, ki jih rabi
kmetovalec in žena v hiši.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh
večjih trgovinah in se lahko naroči
tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnikova nasl. d. d.
v Ljubljani.

Hranilnica mestne občine Brežice

v lastni hiši št. 27. Rač. pošt. hran. 10.704. Telefon št. 13.

nudi popolno varnost za vse vloge, ker jamči za iste razen hranilničnega
premoženja mestna občina Brežice z vsem svojim premoženjem in vso
davčno močjo. Tudi rentni davek plača hranilnica sama. — Stran-
kam se pošljejo na željo poštne položnice za brezplačno nalaganje denarja.
— Dovoljuje posolila na vknjižbo, proti poročtvu in zastavi vrednostnih
papirjev, kakor tudi kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Uradni dnevi vsak dan razen nedelj in praznikov od 8-12 in od 14-19. ure.

KMETOVALEC.

**Glasilo Kmetijske družbe
za Slovenijo.**

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/2 stran	Din 2400.—	1/8 strani	Din 400.—
1/3 strani	Din 1200.—	1/16 strani	Din 300.—
1/4 strani	Din 800.—	1/32 strani	Din 200.—
1/8 strani	Din 600.—	1/64 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—. **Mala naznanila** do 20 besed stanejo Din 20.— vsake nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji, t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim „cenejšim“ ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkovcih pri g. Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matevžu Stržaj; v Ptulju pri Kmet. društvu.

Semena:

Dioseška vlastelinska pšenica po Din 3.40, vlastelinska rž po Din 3.30, Grahora po Din 6.— za kg.
Inkarnatna (rdeča) detelja po Din 14.— za kg.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljkatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 275 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trbovljah ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg, samo vagonске pošiljke.

Apnenčev zdrob istotako.

Kalijska sol 42% pri odjemu 10 ali 15 tonskega vagona po Din 172.— za 100 kg, franko vsaka postaja, na drobno Din 178.—.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 126.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Nitrofoskal - Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg, vreče po 50 kg Din 92.—, Za 1 ha 500 kg.

Razklijena kostna moka, 30% fosforove kisline, 1/2% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 215.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.
Rudninski superfosfat 16% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Tomasova žlindra na bazi 18% pri odjemu 15.000 kg po Din 116.— za 100 kg, pri odjemu 10.000 kg po Din 117.— za 100 kg, pri odjemu 5000 kg po Din 118.— za 100 kg franko vsaka postaja v Sloveniji. Na drobno po Din 122.— za 100 kg franko skladišče Ljubljana, Celje, Maribor. Vsak odstotek več kot 18% po analizi tovarne se zaračuna Din 6.— pri 100 kg.

Krmila:

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 3.20 za kg, na drobno Din 4.20 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in toščice po Din 3.90 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Orehove tropine 48% beljakovin in 8% maščobe po Din 3.80 za kg.

Sezamove tropine 50% beljakovin in toščice po Din 3.80.

Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 6.50 za kg, na drobno Din 7.— za kg, najmanj 5 kg.

Promiul, pravilno sestavljena krma za perutnino, pospešuje nesnost kokoši. Na drobno po 12.— Din kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtnne potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 1/2 kg po Din 20, v ročkah po 3 1/2 kg Din 50.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kilogram na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Gumijevе cevi za škropilnice po Din 15.— za meter, tenke po Din 8.—.

„Jullien“ za čiščenje vina, za belo in rdeče $\frac{1}{4}$ kg Din 30, $\frac{1}{2}$ kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Modra galica 98/99% po 8.20 Din.

Natrijev bisulfit v tabletah, 1 kg Din 120.—

Ralijevo liče, kg po 24.— Din.

Saksonija aparat za konserviranje sadja po Din 160.—

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechwile“ ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patent, razpršilnikom Din 2900.—

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160.

Škropilnica Holder po Din 1500.

Škropilnica Nechwile po 1300 Din.

Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po 2 lit. Din 210, ponikljane 1 lit. Din 220, 2 lit. Din 225.

Škropilnice, Flickove nahrbtnice po sistemu Jessernigg po Din 640.— komad, s pumpo na poteg po Din 640.— za komad.

Trtne škropilnice, bakrene, original, Vermorel po Din 500, sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450.—, prava francoska Superieur po Din 500.—, original, Austria po Din 500.— za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, Flickov razpršilnik za trte po Din 90.— za komad, razpršilnik za trte mali po Din 40.—, za drevje in hmelj po Din 110 za komad.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke Theo Seltz po Din 120.—

Grozdni mlin „Ela“ po Din 1080.

Stiskalnica za sadje 75 litrov po 2200 Din, 150 litrov po 2850 Din.

Grozdni reblijač „Agrar“, mali po Din 1100, EL1 po 2300 Din.

Grozdni mlin (inozemskje tvrdke) 65 kg teže po Din 1580.

Grozdni reblijač, Ideal 8 prenosljiv po Din 2550.

Grozdni reblijač (inozemskje tvrdke) po Din 5450.

Sadni mlini Din 4250.

Zveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 3.90 za 1 kg, z 3% galice po Din 4.20 za 1 kg.

Zveplovni trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Zveplalnik za sode po Din 60.— za komad.

Zveplalniki ročni po Din 65.—

Zbirka vrtnarskega in sadjarskega orodja.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 34.— do Din 150.—

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 60 do Din 82.—

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 30.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in gosenčnih gnezdn Din 135.— do 150.—, peresa k škarjam po Din 1.—

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.—

Drevesne žage Din 40.— do 90.—

Drevesne ščeti (krtače), za čiščenje debel n vej na starem drevju od Din 22.— do Din 40.—

Lopate za štihanje nasajene po Din 64.— do Din 80.—

Strgule za drevje po Din 30.

Brusni kamni za Kundejevo orodje 12 Din.

Vrtne zalivalke „Jajag“ 10 l Din 180.—, 12 l Din 200.—, 14 l Din 215.—, 16 l Din 225.—

Papirnati drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3.— za meter, v zalogi Maribor.

Papir za lepljive pasove po Din 1.— za meter. Dobi se v zvitkih po 50 m, v zalogi Maribor.

Sotor lepilo po Din 50.— za kg v zalogi Maribor.

Živinoreja in mlekarstvo.

Brzoparilniki Alfa s pocinjenim kotlom 50 lit. Din 1250, 80 lit. Din 1625, 100 lit. Din 1725, 120 lit. Din 1850.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad.

Gobčni odpirali „Ekspres“, 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit. po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000, A za 200 lit. po Din 2800.

„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 lit. Din 700.—, M. O. za 60 lit. Din 1350.— za 100 lit. K1. po 1850.— Din, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1. za 5 l po Din 620.—, št. 2. za 10 l po Din 750.

Hoybergov aparat za določanje toščobe v mleku in smetani tip 33 Din 570.—, tip 25 Din 690.—

Sirišče „Kaštel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija) v skatljicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25, 100 g po Din 45, 500 g po Din 200.—

Sikuro, hlevski odpjenčar komad Din 26.—

Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930, 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 290/420 cm po Din 1150.—

Gnojnične sesalke E 375 cm Din 800; E 400 Din 850; E 450 Din 900; F 375 Din 950; F 400 Din 980; F 450 Din 1000; G 290/400 cm 890; G 320/450 cm 900; G 350/500 cm Din 870.

Razpršilniki za gnojnične posode po Din 110 in Din 130. Gnojnična sesalka „Kremžar“, dolž. 3.5 m po 1300 Din.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.

Živnozdravniški predmeti (češki izdelek); požiralnikove cevi za teleta in ovce po Din 70 in 160; kateter (za puščanje skalnice) za samice po Din 50, za samce po Din 85; emaskulator po Din 250; gumijev precep (obroč) po Din 8; klešče za vdevanje teh obrocev po Din 170; zračni filter po Din 110; gumijasti balon k temu po Din 35; zaustavljaj (proti vžajanju sramnice) po Din 40; irigatorji kompletni (a 3 litr.) po Din 65.

Živinska sol se dobi v skladišču Kmet. družbe v Celju v vrečah po 50 kg á Din 72.— z vrečo.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne 10—16 zob po 12.50—20 Din.

Jermena za pogon strojev: 120 mm po Din 112 za 1 m, 100 mm po Din 87 za 1 m, 90 mm po Din 78 za 1 m, 80 mm po Din 60 za 1 m, 70 mm po Din 49 za 1 m, 60 mm po Din 32 za 1 m— 50 mm po Din 27 za 1 m, 40 mm po Din 25 za 1 m.

Lopate za štihanje po Din 20.—

Lopate za nakladanje po Din 24.—

Vile, železne s 3 roglji po Din 13.—, s 4 po 14.— Din.

Vile s 3 roglji, garantirano po Din 23.—, s 4 po 25.— Din.

Francoski ključ (francozi) Rapid mali po Din 35.—, srednji po Din 62.—, veliki po Din 100.— za komad.

Poljedelski stroji:

Sackovi plugi in plužni deli:

R14MN po Din 1600.—, D10MN po Din 1050.—, D9SS po Din 1100.—

D7MN po Din 900.—, s plužno na vtljake Din 1150.—; D6MN po Din 750.—; D5MN po Din 700.—; obračalni NW7 po Din 1150.—; NW5 po Din 1130.—; z obračalno osjo po Din 1300; dvojni obračalni plug BW5 po 1650.— Din; dvobrazdni plug ZH9 po Din 1520.—

Osipalnik BHR po Din 400; DHUN po Din 700.—

Glave D9SS po Din 410.—, D7MN po Din 300.—; D6MN po Din 270.—; SUN na dve brazdi 420 Din, za osipanje 300.— Din; HNW7 po Din 470.—

Lemeži za D8 po Din 35.—, za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90.—; za D7MN po Din 100.—

Prevozna priprava za D7, D6 in NW7 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600.—, z 9 peresnim noži po Din 1700.—

Plužne enokolesne po Din 150.

Peresni poglobljaj po Din 650.

Plugji HSCS: znamke UP5 po Din 825.—, UP6 po Din 870.—, UP7 po Din 960.—

Glave URB4 za lesene plugje po Din 175.—

Brane.

Dvodielne njivske MI 780 Din, MII 750 Din, GE3 po Din 1150.—

Lahke posevne IVaL po Din 520.—; IVbL po Din 450.—